

सान्नानी

सृष्टिमा सबभन्दा असहाय प्राणी त्यो कृशकाय पीतवर्ण बालक हो जो एक्कासि शहरबाट चंडिएर कुनै गाउँमा रोपिन आइपुग्छ । शहरमा जन्मेर शहरकै वातावरणमा त्यो हुर्किन्छ, तर एक दिन त्यो आफूलाई मध्यदेहातको एउटा क्षुद्र गाउँमा पाउँछ । निरीह भएर दुब्लो निर्बर्ण अनुहारमा चम्किने केवल दुई चक्षुले यो देहातको विराट् संसारलाई हेर्छ । स्थानको कत्रो फैलाव नीलो आकाशको कत्रो विस्तीर्णता । मन टुहुरो हुन्छ, घबडाहटले आमाकहाँ टाँस्किन पुग्छ, त्यो भयभीत बालक ।

जे भए पनि शहरमा चारैतिर आधारका वस्तुहरू थिए; पर्खालहरू भित्तैभित्ता र अल्गा-अल्गा घरहरू । यहाँको यो ह्वाङ्ग खुला विराटतामा जसमा आधारका लागि केही कुरा पाइँदैन- दृष्टिसम्म कहीं अड्किन पाउँदैन, हराइएला जस्तो भय हुन्छ । शहरका सडकमा, जसका दुवैपट्टि पर्खाल र महलजस्ता घरहरू छन्, निर्दिष्टता छ, त्यसमा कोही हराउन सक्तैन, सोभो बाटो छ त्यो, जसमा अधि-पछि केवल दुई दिशातिर मात्र आउन-जान सकिन्छ । यो गाउँमा खोइ कहाँ छ सडक, यहाँ त आमालाई छाड्यो कि यो महाशून्यमा कहीं लोप होइएला भन्ने डर । यहाँको वायु पनि त्यस्तै निर्गन्ध, काशीको हावामा नाना किसिमका गन्ध लादिया हुन्थे, नाला-पनालाको गन्ध, चिसो गल्ली र घामले तातेको अटालिकाको, मिठाईको, ग्वालाहरूले ठूठ्ठलो कराहीमा तताइराखेको दूधको, गङ्गाजीपारिको बालुवाको गन्धले भरिएको विचित्र आत्मीयताको न्यानो लिएर बग्ने बनारसको हावा यहाँ छैन । यहाँको निर्गन्ध वायु मानौं कुनै शून्यबाट निस्केर यो गाउँको